

ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΝΟΝ ΕΤΣΙ !

ΚΥΠΡΟΣ :

*Στο χώμα σου την ιερή,
την άγια πρώτη ύλη,
που φτιάχνονται οι ήρωες
και τρέφονται οι θρόνοι.*

*Έχεις μαρτυρικό νησί,
γι' αυτό κι εγώ μια μέρα,
θα πάρω και στον τόπο μου,
θα σπείρω πέρα ως πέρα.*

*Και με τα χρόνια 'θε να βγουν
απ' τις γενιές τις νέες,
άνδρες να στήνουν στα βουνά,
δοξασιτικές σημαίες.*

ΑΡΚΑΔΙΑ

Copyright: ΧΡΗΣΤΟΣ Δ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΠΟΥΛΟΣ

Αγίου Κωνσταντίνου 41, Τρίπολη 221 00, τηλ 2710 231820

Ηλεκτρονική επεξεργασία: ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΡΟΧΑΛΙΑ

Εξώφυλλο

Το Μνημείο της Ελευθερίας

Έργο του Έλληνα γλύπτη Ιωάννη Νοταρά.

Βρίσκεται στον προμαχώνα των τειχών της
Λευκωσίας απέναντι στην Αρχιεπισκοπή.

*Μην σιωπάινεις μπρος στο άδικο,
γιατί μια τέτοια πράξη σε κάνει εγκληματία.*

Χρήστος Δ. Στρατηγόπουλος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Χρήστος Στρατηγόπουλος, ακούραστος πνευματικός δημιουργός, μας συγκινεί με μια ακόμα ξεχωριστή συλλογή. Ένα έργο που περιλαμβάνει ποιητικά και πεζά κείμενα, εμπνευσμένα από το συνεχιζόμενο δράμα της Κύπρου, δοσμένα με τη χρονολογική σειρά που γράφτηκαν.

Τον γνωρίσαμε μέσα από ηρωϊκά ποιήματα κυρίως, που αναφέρονται στον αγώνα του '21 αλλά και με τον εύστοχο στίχο του για εποχές νεότερες, όπως του '40 και του Πολυτεχνείου, ενώ δεν παραλείπει τις αναφορές σε πρόσωπα και καταστάσεις της σύγχρονης πραγματικότητας.

Χαρακτηριστικό του γνώρισμα, οι ήρωες των πεζογραφημάτων του, αγωνιστές και οραματιστές ενός κόσμου πιο δίκαιου και πιο ειρηνικού. Πλάθει το αύριο με τα μάτια της συγγραφικής φαντασίας,

δίνοντας λύση σε κείνα τα προβλήματα που η πολιτική και η επιστήμη δεν έχει ακόμα απαντήσει.

Αφορμή γι' αυτό το νέο έργο του, η απουσία του αγνοούμενου φίλου που τον φέρνει αντιμέτωπο με την αδικία του πολέμου και το ρόλο των μεγάλων ηγετών, τους οποίους θεωρεί υπεύθυνους για τις πιο πολλές συμφορές. Η ατομική περίπτωση γίνεται μέρος ενός εθνικού προβλήματος και η αγανάκτησή του, μετουσιώνεται σε φωνή βροντερή, που ταράζει τα λιμνάζοντα νερά των εφησυχασμένων συνειδήσεων.

Άλλοτε ρομαντικός και άλλοτε επαναστάτης ξεπερνάει τον εαυτό του με εικόνες από το μέλλον.

Ο Χρήστος Στρατηγόπουλος είναι ένα ανήσυχο Αρκαδικό πνεύμα. Ταξιδεύει και μαζί του ταξιδεύουμε και μεις στις σκληρές μέρες του '74, ενώ γρήγορα μας οδηγεί στο σήμερα, αφήνοντάς μας συγκλονιστικές εντυπώσεις. Η καταρρακωμένη ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι η σπίθα που ανάβει

τη φωτιά της συγγραφικής ορμητικότητάς του και αναζητά με ασίγαστο πάθος τη λύτρωση.

Γνωρίζοντας από έμφυτη φυσική παρόρμηση μάλλον, παρά από ενσυνείδητη γνώση την αξία και τον λυτρωτικό ρόλο της Τέχνης, δεν σταματά, παρά μόνο όταν το πρωτοπόρο πνεύμα του αγγίζει το όραμα...

Γεωργία Κουπάρη - Πανοπούλου

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

«Αφού δεν με αξίωσε η μοίρα να αγωνιστώ κι εγώ μαζί σας, για τα Ιερά ιδανικά, τουλάχιστον λυτρώνομαι μέσα από αυτά τα ταπεινά έργα μου.

Πώς αλλιώς να έχει κανείς το δικαίωμα να περπατάει ελεύθερος στους χλιοματωμένους δρόμους της πατρίδας του;»

Ν Ε Φ Ε Λ Η

Ιούλιος του 1974 και τα στρατεύματα του απολίτιστου πρωθυπουργού Ετζεβίτ της αγεώργητης Τουρκίας, εισβάλλουν στην Κύπρο και δείχνουν τα κτηνώδη ένστικτα που κατοικούνε στις ψυχές τους.

Πέντε Τούρκοι στρατιώτες φτάνουν σαν λυσσασμένες ύαινες στο χωριό Γιαλούσα και αρχίζουν τις απάνθρωπες και ζωώδεις πράξεις τους, τη στιγμή που άλλοι λαοί μάχονται για την καλύτερευση της ζωής των ζώων και προσφεύγουν και στη δικαιοσύνη ακόμη, για ένα καλό αποτέλεσμα.

Μια μαυροφόρα, γύρω στα 40, ψηλόλιγνη, ομορφογυναίκα, παρά τις έντονες παρακλήσεις της, πέφτει θύμα βιασμού του εξαγριωμένου σκύλου, λοχία Μουχτάρ, και ένα δεκατριάχρονο, μελαψό κοριτσάκι, η Νεφέλη,

η κόρη της, σκυμμένο πάνω στα δυό του γόνατα, κρύβει το πρόσωπό του μπρος στο φρικιαστικό εκείνο θέαμα.

Ένας δεκανέας, ποιος ξέρει τι τον δίδαξαν οι δάσκαλοί του, το παίρνει χαμπάρι και ορμά κατ' επάνω του.

Ουρλιάζει η μάνα για το παιδί της, εκλιπαρεί για το σπλάχνο της, μα ο σκυλάνθρωπος δεκανέας, μέχρι να πεις τρία, του αφαιρεί τα ολομέταξα ρουχαλάκια του.

Οι άλλοι στρατιώτες περιμένουν να έρθει η σειρά τους...

Ένας Έλληνας, έφεδρος Ανθυπολοχαγός Καταδρομέας, ο Ανδρέας Σάλτος, που εκείνη τη στιγμή έπεσε με το αλεξίπτωτο, ακούει τα ουρλιαχτά των γυναικών και με τη λόγχη του τους βάζει στο κυνήγι. Στη στιγμή, κάθηκαν οι «άνδρες» από τα μάτια του, χωρίς ο απάνθρωπος αρχηγός τους λοχίας, να προλάβει να μαζέψει το παντελόني του.

Έτσι μισοφορεμένο και κρατώντας το με το ένα του χέρι, χάθηκε σε ένα σοκάκι ο άνανδρος.

Ευτυχώς που ο ασελγής δεκανέας δεν πρόλαβε να ατιμάσει την Ελληνο-Κύπρια, πανέμορφη Νεφέλη.

Σε λίγο ήρθαν κι άλλοι Έλληνες φαντάροι κι έτσι το χωριό απαλλάχτηκε από όλους τους Τούρκους στρατιώτες που κακώς εκεί βρισκόντουσαν.

Ο καταδρομέας, Ανδρέας Σάλτος, με την ταπεινωμένη γυναίκα και την μικρή Νεφέλη, την κόρη της, με την αποτρόπαιη αυτή σκηνή αποτυπωμένη στη μνήμη τους, ούτε που ξαναβρέθηκαν.

Ένας μικρός σταυρός όμως, που βρισκόταν κρεμασμένος στο λαιμό της μικρής με το όνομά της, παρά τις επίμονες αρνήσεις του καταδρομέα σωτήρα της, κρεμάστηκε στο δασύτριχο στήθος του.

Έτσι, από τα βάθη της καρδιάς της, για ενθύμιο.

Το χωριό εκείνο όμως, τον Αύγουστο, οι Τουρκικές δυνάμεις με την βοήθεια άλλων το κυρίευσαν. Όλοι οι κάτοικοι πρόλαβαν κι έφυγαν από τα σπίτια τους, πριν «γευτούν» τη συμπεριφορά των επιδρομέων – Ούννων του «πολιτισμένου» αιώνα μας.

Ο Ανδρέας δε γύρισε στην Ελλάδα, γιατί ο διοικητής της μονάδας του, Λούης Ιωαννίδης, τον κράτησε στο νησί και προσωπικό φρουρό του Μακάριου τον τοποθέτησε.

Η Νεφέλη με την οικογένειά της, για πολύ καιρό έμεινε σ' ένα σχολείο στο διπλανό χωριό και αργότερα, σ' ένα υπόγειο που τους παρεχώρησε κάποιος γνωστός τους γέροντας.

Δεν πέρασε όμως και μεγάλο χρονικό διάστημα και η μικρή Νεφέλη βρέθηκε στην Ελλάδα – στη χώρα που, παρά το μικρό της το μέγεθος, μεγάλο ειδικό βάρος έχει το όνομά

της – και μια οικογένεια από ένα χωριό της Τρίπολης την φιλοξένησε και ένα με τα παιδιά της την έκανε.

Ο Άγγελος, δεκαέξι χρονών, και η Χρυσούλα, δεκατεσσάρων, στιγμή δεν την άφηναν να μείνει μόνη της. Βρήκε ένα απάγκιο το ξεριζωμένο παιδάκι.

Φιλότιμο και καλοσυνάτο, μα και άριστη μαθήτρια.

Όταν ηρέμησαν κάπως τα πράγματα στην Κύπρο, οι γονείς της ήλθαν στην Ελλάδα και θέλησαν να πάρουν μαζί τους το κοριτσάκι τους. Δεν τα κατάφεραν όμως, γιατί τα παιδιά είχαν δεθεί τόσο, που ήταν πολύ δύσκολο για να χωρίσουνε.

Είχαν περάσει δυό χρόνια από τον ερχομό της Νεφέλης στην Ελλάδα και ο Άγγελος εκείνη τη χρονιά τελείωσε και το Γυμνάσιο.

Ήταν Δεκαπενταύγουστος και μια ήσυχη νυχτιά που κοιμότανε το παλικάρι, σαν από

ένοσικτο, κάτι κατάλαβε να υπάρχει από δίπλα του. Άπλωσε το χέρι του για να ανάψει το φως. Πάτησε το διακόπτη, αλλά, τίποτα.

Διακοπή ρεύματος, σκέφτηκε το παιδί και ξανακοιμήθηκε.

Το άλλο βράδυ, τα ίδια.

Το τρίτο όμως, κάτι κατάλαβε και, προσποιούμενο πως κοιμόταν, την έστησε. Η γλυκοπρόσωπη, μικρή Νεφέλη, αφού πρώτα κατέβασε το γενικό διακόπτη, πήγε και κάθισε δίπλα από τον κοιμώμενο δήθεν Άγγελο και με καρφωμένο το βλέμμα της επάνω του, τον «συντρόφευε».

Κάπου – κάπου, άπλωνε το τρυφερό της χέρι πάνω από το μέτωπό του και, χωρίς να το αγγίξει, το «χάιδευε».

Με μισάνοικτο το ένα του μάτι ο Άγγελος, την κοίταξε.

Αφού πέρασε αρκετή ώρα, πατώντας στα δάχτυλά των ποδιών της η Νεφέλη, άνοιξε σιγά

– σιγά την πόρτα και, αφού γύρισε και του έριξε μια τελευταία τρυφερή ματιά, αποσύρθηκε.

Αυτό γινόταν σχεδόν κάθε βράδυ, μα ο Άγγελος δε μίλησε.

Δεν άργησε όμως να μιλήσει η καρδιά του κι έτσι, σιγά – σιγά, την αγάπησε. Κρατήθηκε, και δεν της το φανέρωσε.

Έπλασε όμως μέσα στο κόσμο του, τα δικά του τα όνειρα.

Σφοδρός καβαλάρης καθώς ήταν, σέλωνε το κατακόκκινο, γοργοπόδαρο άλογό τους και, παίρνοντας μαζί του τη Νεφέλη, ταξίδευαν σε βουνά και σε κάμπους, περπατούσαν σε δάση και σε μακρινούς δρόμους εκάλπαζαν.

Ένα απόγευμα, αφού ετοίμασε το φαρί του, σάλταραν και τα δυό τους στη ράχη του και με φοβερή ταχύτητα ξέσκισαν τα νερά του ποταμού, που έξω από το χωριό επέρναγε.

Έφτασαν στο ξωκλήσι του Αϊ-Γιάννη και κάτω από την τεράστια βελανιδιά σταμάτησαν.

Κατέβηκαν και μπήκανε στο ξωκλήσι. Άναψαν τα καντήλια, προσευχήθηκαν – τι τάχα να ζήτησαν και οι δυό τους; – και ξανά στη σέλα του αλόγου ευρέθηκαν.

Πρόσταξε το γοργοκίνητο άτι του ο Άγγελος και, αφού η Νεφέλη αρπάχτηκε, όπως πάντα, από τη μέση του, σαν κεραυνός το άλογο ανέβηκε στην κορυφή ενός λόφου και σε μια μεγάλη πέτρα πήγαν και κάθισαν.

Αγνάντεψαν για ώρα τον κατακόκκινο ορίζοντα, και σε κάποια στιγμή ο Άγγελος ρώτησε τη Νεφέλη, αν θα ήθελε να ακούσει ένα μικρό παραμύθι που θα της έλεγε.

«Μα και βέβαια», του απαντάει το κορίτσι, «αφού ξέρεις πόσο τα παραμύθια μου αρέσουνε».

«Ήτανε κάποτε», λει ο Άγγελος, «ένα προσφυγόπουλο, που σε ένα φιλόξενο σπίτι

καθότανε. Η οικογένεια εκείνη είχε τρία παιδιά, που το ένα από αυτά, το μεγαλύτερο, σε κάποια άλλη χώρα παντρεύτηκε και εκεί από τότε έμενε. Το φιλοξενούμενο κοριτσάκι αγάπησε το γιο της οικογένειας και κάθε βράδυ, που το αγόρι κοιμότανε, πήγαινε σιγά – σιγά στη κάμαρά του και τον «συντρόφευε». Πολλές φορές ήθελε να του χαϊδέψει το πρόσωπο, μα δεν το έκανε, δίσταζε».

Οι σφυγμοί της Νεφέλης άρχισαν να αυξάνονται και τα χείλη της να τρεμοπαιίζουν.

«Από τις πολλές φορές όμως», συνεχίζει να διηγείται ο Άγγελος, «το αγόρι κάτι κατάλαβε».

«Και τι έκανε, τι έκανε;» ρώτησε βιαστικά, μα και με τρεμάμενη τη φωνή της η Νεφέλη.

«Την έστησε στην κοπέλα, μέχρι που την ‘έπιασε’», της απαντάει ο Άγγελος.

«Και ύστερα;» ξαναρωτάει με πνιγμένη τη φωνή του το πανέμορφο κοριτσόπουλο.

Γύρισε προς το μέρος της το κεφάλι του ο Άγγελος, της χάρισε ένα αγάπης χαμόγελο, της έσφιξε με δύναμη το χέρι της και στην αγκαλιά του την έφερε. Ο ήλιος, πριν καθεί ολόκληρος, κρυφοκοίταζε.

Σε κάποια στιγμή ο Άγγελος άρχισε να τραγουδά ένα τραγούδι, που από καιρό είχε γράψει για την Κύπρο και η κοπέλα με έκπληξη τον κοίταζε, θαυμάζοντας την γλυκιά φωνή του, μα και τα πατριωτικά του αισθήματα.

«... θα δεις κι αυτόν τον Διαμαντή, το μήνυμα να φέρνει

κι όλα τα προσφυγόπουλα, στα σπίτια τους να στέλνει.

Και στου Τροόδου την κορυφή, σημαία θα υψώσει,

και η Κύπρος τίτλο ήρωα, στον Διαμαντή θα δώσει».

Ένας αγνός έρωτας, που μέρα με τη μέρα μεγάλωνε, δεν ήταν κάτι που προκάλεσε τη μεγάλη έκπληξη στους δικούς τους, όταν αργότερα το έμαθαν.

Εκείνο που όλους τους συντάραξε, ήταν πως ο Έλληνας καταδρομέας, Ανδρέας Σάλτος, που γλίτωσε τη Νεφέλη από τα χέρια των Τούρκων βιαστών, ήταν ο αδελφός του Άγγελου και που την ημέρα του γάμου τους, Ανδρέας και η σύφη του τώρα, Νεφέλη, αναγνωρίστηκαν.

Ι Σ Ω Σ

Η φαντασία του μυαλού, στην Κύπρο ταξιδεύει
κι' απ' του Τροόδου την κορφή, τριγύρω αγναντεύει.

Τις πόλεις βλέπω, τα χωριά, ποτάμια, πεδιάδες
και των χαμένων των παιδιών, στα μαύρα τις μανάδες.

Βλέπω γερόντων πρόσωπα, με θλίψη να κοιτάζουν,
κόκκινα μάτια βαθουλά, δάκρυ πικρό να στάζουν.

Θωρώ καπνούς να βγαίνουνε, από λευκά σπιτάκια,
φωτογραφίες να κρατούν, στα χέρια τους παιδάκια.

Να τις κοιτάζουν και να λέν', πού να 'σαι βρε πατέρα,
να ζεις και να μας σκέπτεσαι, θα έρθεις κάποια μέρα;

Γυναίκες έρχονται στο νου, χλωμές, χαροκαμένες,
πάνω σε τάφους το κερί, ν' ανάβουνε σκυμμένες.

Την πίκρα να 'χουν σύντροφο, και άνδρα και προσάτη,
παρακαλώντας το Θεό, γι' αυτές να κάνει κάτι.

Σ' ενός μικρού το όνειρο, ο νους μου πάει και μπαίνει,
καθώς κοιμάται το παιδί, και τι θωρεί μαθαίνει.

Βλέπει στον ύπνο το παιδί, σ' ένα κατάρτι πλοίου,
σημαία μ' ένα πρόσωπο, που μοιάζει με Αγίου.

Και που στα χέρια του κρατά, την Κύπρο στολισμένη,
νύφη, και με χαμόγελο, κάτι να περιμένει.

Κοιτώ στα κατεχόμενα, κραδαινεί' η καρδιά μου,

σμίγω τα δόντια δυνατά, και σφίγγω τη γροθιά μου.

Είδαν τα μάτια του μυαλού, σπίτι ερειπωμένο,
και ένα σώμα κοριτσιού, να είναι διπλωμένο.

Πάνω στα δυό του γόνατα, σε μια γωνιά μονάχο,
πώς θα 'θελα στην αγκαλιά, τούτο το πλάσμα να 'χω.

Αυτό στη φαντασία μου, που ήρθε κάποια ώρα,
ρίγη μου γδέρνουν το κορμί, καθώς το γράφω τώρα.

Στης Αμμοχώστου τη μεριά, στις θάλασσας το βάθος,
Θεέ μου τρέμω, μη τυχόν και έχω κάνει λάθος.

Δύο λεβέντες αφηλοί, πανέμορφοι Αρκάδες,
μ' ένα καΐκι να 'ρχονται, και πίσω τους ψαράδες.

Δεκάδες να ακολουθούν, μα όχι κολυμπώντας,
σαν στη στεριά να βρίσκονται, σε τάξη περπατώντας.

Να φέρνουνε το μήνυμα, πως το νησί θα γίνει,
για πάντα ανεξάρτητο, και λεύτερο θα μείνει.

Πάγωσα τότε το μυαλό, σ' αυτήν εδώ τη σκέψη,
γιατί με πρόσταξ' η ψυχή, τούτη χαρά να δρέψει.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Γενάρης του 1972 κι ο Κώστας απ' το Ηράκλειο της Κρήτης, με το καράβι της γραμμής, ξεμπάρκαρε στον Πειραιά.

«Υπηρέτης όλμων» γράφει το χαρτί της στρατολογίας που κρατάει στα χέρια του, και μ' ένα ταξί φτάνει στην πύλη του στρατοπέδου που βρίσκεται στο Χαϊδάρι.

Ο Ερρίκος απ' την Τρίπολη, με μια παρέα νεοσύλλεκτων, στο μπαράκι της κυρά-Τασίας έξω από το στρατόπεδο, τα πίνουν πριν φορέσουν τη χακί περιβολή τους.

Πλησιάζει την παρέα το παλικάρι απ' τη Κρήτη, χαιρετάει και σε λίγο, ένα κάθισμα δίπλα απ' τον Τριπολίτη Ερρίκο, προσφέρεται για να τον ξεκουράσει.

Κώστας Σφακιανάκης και Ερρίκος, λίγες στιγμές πριν περάσουν την πύλη του

στρατοπέδου, κουβεντιάζουν και τσουγκρίζουν τα ποτήρια τους.

Έξω από την πύλη, γυναίκες, άνδρες, κοπελιές, που είχαν φτάσει εκεί από διάφορα σημεία της χώρας, για να συνοδέψουν τα νεοσύλλεκτα φανταράκια. Ο Κώστας και ο Ερρίκος δεν είχαν κανέναν μαζί τους. Μόνοι τους έφυγαν απ' τα χωριά τους, χωρίς προστάτες και συνοδούς έφτασαν στο κέντρο εκπαίδευσης των νέων στρατιωτών. Μοναδικό στήριγμά τους, η πίστη στις πατρίδας τους τα ιδανικά και η γρανιτένια ψυχή τους.

Περήφανοι και με βήμα λεβέντικο, περνούν τον πυλώνα και κατευθύνονται στο τάγμα τους. Ίδιο τάγμα, μα και λόχος και για τους δυο τους, και ένα σωρό εφόδια σ' ένα μεγάλο σάκο, τους περιμένουν.

Την άλλη μέρα, φαντάροι με τα όλα τους, καμάρωναν με τις ολοκαίνουργιες φορεσιές τους.

Μια αμοιβαία εκτίμηση δεν άργησε να δημιουργηθεί μεταξύ τους, και έκτοτε, γνήσιοι και ειλικρινείς καθώς ήταν, έγιναν φίλοι ακώριστοι. Ο Κώστας αγαπούσε πολύ το νησί του και πάντα μιλούσε γι' αυτό και ο Ερρίκος, μέγας λάτρης της ιδιαίτερης πατρίδας του, συνεχώς την εκθείαζε.

Ο Κώστας τραγουδούσε μαντινάδες και ο Ερρίκος ποιήματα για τους Αρκάδες Ήρωες του '21 απήγγελλε. Κοινό σημείο τους, η ανυπόκριτη και η βαθιά φιλία που τους έδεσε.

Στην πρώτη άδειά τους, γύρισαν στα χωριά τους, μα στην δεύτερη και οι δυο τους βρέθηκαν στην Κρήτη. Ο Ερρίκος, έντονη ευχαρίστηση ένωσε από την πολιτισμένη συμπεριφορά των γονέων και αδελφών του

Κώστα και εκείνοι χάρηκαν για τον αξιόλογο φίλο, του Κώστα τους. Στην τρίτη άδειά τους πήγαν στην Αρκαδία, στην πατρίδα του Ερρίκου, την Τρίπολη.

Ένας διαπνεόμενος από υψηλά και αξιόλογα αισθήματα νέος σαν τον Κώστα, δεν ήταν δυνατόν να μην δημιουργήσει άριστες εντυπώσεις στους οικείους του Ερρίκου, που πολύ τον συμπάθησαν. Οι δύο αχώριστοι φίλοι, ό,τι ελάβαιναν από τους δικούς τους, όλα τα μοιραζόντουσαν. Σε διάστημα ενός χρόνου, πάνω από δέκα φορές το σπίτι του Ερρίκου επισκέφθηκαν και τρεις το μακρινό Ηράκλειο.

Το δέκατο τρίτο μήνα όμως, τα παλικάρια τα χώρισαν. Ο Κώστας έφυγε για την Κύπρο και ο Ερρίκος για τα σύνορα. Στενοχωρήθηκαν. Μα και τι να έκαναν; Τώρα, μονάχα με τα γράμματα επικοινωνούν και οι

γεμάτες χάρη φωτογραφίες τους, καλά φυλαγμένες και πρόχειρες στην τσέπη τους, σύνδεσμος της μεγάλης απόστασης. Ο πατέρας του Ερρίκου πολλές φορές έλεγε για τον Κώστα στη γυναίκα του:

«Ομορφότερο νέο δεν είδα στη ζήση μου, μα και τέτοιο χαρακτήρα ποτέ μου δε συνάντησα. Όταν γυρίσει με το καλό, θα του προτείνω για γυναίκα την κόρη μας, θα έχει κι εκείνη τελειώσει τότε το Πανεπιστήμιο».

«Μακάρι», ευχόταν η κυρά-Ελένη, «να είχε τέτοια τύχη η Ρηνούλα μας. Να επιστρέψει μονάχα με το καλό το λεβεντόπαιδο».

Ιούλιος του 1974 και στην Κύπρο γίνεται εισβολή των Τούρκων, που άλλοι τους έβαλαν. Σαν τα λιοντάρια πολεμούν τα Κυπρο-Ελληνόπουλα και τη δεύτερη μέρα, ακόμη και τον Τούρκο Διοικητή των καταδρομών έπιασαν αιχμάλωτο.

Την τρίτη και τέταρτη ημέρα, κυρίαρχοι του αγώνα οι Έλληνες και απ' ό,τι δείχνουν τα πράγματα έχαναν οι εισβολείς το παιχνίδι τους. Και τότε, όπως και άλλοτε, οι «πολιτισμένοι» προστάτες των λαών, με το αζημίωτο βέβαια, στην πάγια τακτική τους.

Επεμβαίνουν και το μισό νησί λεηλατείται, κυριεύεται. Γυναίκες βιάζονται, έγκυες και ογδοντάχρονες, ακόμη και μικρά κορίτσια, θύματα των ορέξεων των βαρβάρων. Άμαχοι δολοφονούνται, περιουσίες καταστρέφονται. Εδώ οι λέξεις «ανανδρία» και «αναλγησία» κάνουν την αξία τους. Ο ηθικός ξεπεσμός ξεπερνάει το έπακρο. Τα προδομένα Κυπρο-Ελληνόπουλα, άλλα σωριάζονται νεκρά στη γη και άλλα στα βάνουσα χέρια των άξεστων Ούννων βρίσκονται αιχμάλωτα.

Ο Κώστας ο Σφακιανάκης ο λοχίας, από μαρτυρίες άλλων στρατιωτών που έζησαν και

επέστρεψαν, μάλλον σκοτώθηκε. Οι δικοί του, αμέτρητες προσπάθειες κατέβαλαν να μάθουν κάτι για τον λεβέντη τους, μα τίποτα δεν κατάφεραν. Σε θλίψη και σε μαρασμό έπεσαν, το χωριό βυθίστηκε στο πένθος για το χαμένο παλικάρι τους.

Ο Ερρίκος, στην Τρίπολη, σαν το μικρό παιδάκι θλιβόταν για το φίλο του.

Πέρασαν πολλά χρόνια από τότε και μη μπορώντας οι διάφορες οργανώσεις να κάνουν κάτι για τους αγνοούμενους, μια ομάδα ανθρωπιστών επιστημόνων, λογοτεχνών και καλλιτεχνών, ξεκίνησε μια έρευνα γι' αυτούς τους ανθρώπους. Ύστερα από δέκα χρόνια ακάματης προσπάθειας, κατάφεραν και εντόπισαν στα βάθη της Μικράς Ασίας ένα χωριό με 1.619 Ελληνο-Κύπριους αιχμάλωτους. Πέρασαν άλλα δύο χρόνια

ακόμη και τότε μπόρεσαν να εξασφαλίσουν την επιστροφή τους.

Πενηντάρηδες σχεδόν όλοι τους, με γυναίκες, παιδιά και εγγόνια ακόμη οι άνθρωποι.

Την ημέρα της Παγκόσμιας Ειρήνης η επιστροφή τους, και στο Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας θα γίνει μια μεγάλη εκδήλωση για το σπουδαιότερο αυτούτο γεγονός, που χρόνια τώρα συγγενείς και φίλους τους βασάνιζε.

Χίλιοι εξακόσιοι δέκα εννέα, πρώην αγνοούμενοι, στις εξέδρες του σταδίου με τις οικογένειές τους και όλα τα κανάλια εκεί και αμέτρητοι δημοσιογράφοι θα καλύψουν τη μεγάλη αυτούτη εκδήλωση. Ποιητές θα απαγγείλουν ποιήματά τους για τους σκοτωμένους της Κύπρου, τραγουδιστές θα τραγουδήσουν γραμμένα για εκείνους τραγούδια τους και η εκδήλωση, μέσω

δορυφόρου, θα μεταδοθεί σε όλα τα σημεία του πλανήτη μας.

Αφού έγινε η εισήγηση από τον υπεύθυνο, κρατήθηκε ενός λεπτού σιγή για τους σκοτωμένους της Κύπρου και ύστερα η τελετή ξεκίνησε. Δώδεκα και κάτι η ώρα και στην εξέδρα οι: Νταλάρας, Παπακωνσταντίνου, Αλεξίου, Μοσχολιού και πολλοί άλλοι καλλιτέχνες, που προσφέρθηκαν.

Οι πριν από καιρό αγνοούμενοι, με ικανοποίηση και βουρκωμένα τα μάτια τους, παρακολουθούν το αφιερωμένο σε εκείνους πρόγραμμα. Ύστερα από αρκετή ώρα, ποιητές άρχισαν να απαγγέλλουν ποιήματα και ο κόσμος που βρισκόταν στη σπουδαιότετη γιορτή, χειροκροτούσε και δάκρυζε. Ο Ερρίκος απ' την Τρίπολη, είχε γράψει κι αυτός από χρόνια ένα ποίημα για τον φίλο του, τον

Σφακιανάκη, και ήλθε η σειρά του να το απαγγείλει.

Πήρε θέση μπροστά στα μικρόφωνα και άρχισε:

ΔΕΝ ΛΗΣΜΟΝΩ

*Από την Κρήτη ερχόσουνα, όταν σε πρωτοείδα,
να υπηρετήσεις ήθελες και Συ για την πατρίδα.*

*Ήσουν λεβέντης, όμορφος, ψυχή μεγάλη είχες,
κι' απ' τα πιστεύω που 'χα εγώ, καθόλου δεν απείχες.*

*Γίναμε φίλοι γρήγορα, μ' άνοιξες την καρδιά σου,
μου μίλησες για σένανε και για τη φαμελιά σου.*

*Αμέσως εκατάλαβα, πως γνήσιος άνδρας ήσουν,
και πίστεψα πως στη ζωή, πολλοί θα σε τιμήσουν.*

*Ήτανε μέρα Σάββατο, που μου 'πες ένα νέο,
π' αργότερα κατέληξε, να είν' για σε μοιραίο.*

*Στην Κύπρο μου 'πες πως θα πας, εκεί να υπηρετήσεις,
και σ' ένα χρόνο το πολύ, πίσω θε να γυρίσεις.*

*Μα η μοίρα άλλα έμελλε, άλλα σου είχε γράψει,
είχε γραμμένα πως για σε, η μάνα σου θα κλάψει.*

Πήγες και δεν εγύρισες, σε έφαγε το χώμα,
μα εγώ, ο γνήσιος φίλος σου, σε σκέπτομαι ακόμα.

Φαντάζομαι, πώς θα 'σουνα, σήμερα άμα ζούσες,
και με το βλέμμα σου τ' αγνό, τους φίλους θα κοιτούσες.

Στη γη είναι το σώμα σου, στα ουράνια η ψυχή σου,
μες στο μυαλό τους σ' έχουνε, οι φίλοι και οι γνωστοί σου.

Από εκεί που βρίσκεσαι, βλέπεις όλη την Κρήτη,
το πέλαγος το γαλανό κι' αυτόν τον Ψηλορείτη.

Το σπίτι που γεννήθηκες, βλέπεις που είν' βαμμένο,
μαύρο, για σε που χάθηκες, το βλέπεις λυπημένο.

Την καπνοδόχο του θωρείς, καπνό ψηλά να βγάζει,
ακούς και τημανούλα σου, που βαριαναστενάζει.

Βλέπεις και του πατέρα σου, το βλέμμα το θλιμμένο,
στο πρόσωπό του χαρακίές, το σώμα γερασμένο.

Γεράσαν πριν την ώρα τους, τους έφαγε ο χαμός σου,
τους λύγισε, τους τσάκισε, φίλε ο σκοτωμός σου.

Σε μια σημαία γαλανή, ψηλά σαν κυματίζει,
βλέπω την όψη σου εγώ και που σε συμβολίζει.

Μέσα σε κείνο το πανί, στο ύφασμα πλεγμένοι,
είναι μαζί με σένανε, της Κύπρου οι σκοτωμένοι.

*Από εκεί μας βλέπετε, και μέσα κατοικείτε,
από εκεί κοιτάζετε και όλους μας θωρείτε.*

*Θέλω μ' αυτό το ποίημα, όλους σας να τιμήσω,
κι εσάς Ηγέτες των λαών, κάτι για να θυμίσω.*

*Υπάρχουν αγνοούμενοι, που ζουν σε άλλα κράτη,
μπορείτε, αν το θέλετε, κάντε για κείνους κάτι...*

Βέβαια, οι ηγέτες δεν έκαναν κάτι, γιατί δεν είχαν τον χρόνο οι «άνθρωποι», να ασχοληθούν με τέτοια ζητήματα. Είχαν κωθεί μέσα στους υπολογιστές, προσπαθώντας να βρουν τον καλύτερο

τρόπο, ν' ανάψουν καμία εστία πολέμου, για να πουλήσουν τα όπλα τους.

Έκαναν, όμως, κάτι οι ΑΝΘΡΩΠΟΙ!

Τελειώνοντας ο ποιητής είπε: «Αφιερωμένο με σεβασμό στη μνήμη του Κώστα του Σφακιανάκη, σαν λιγότερος φόρος τιμής στον αδικοσκοτωμένο φίλο μου».

Τραντάχτηκε το στάδιο από τα χειροκροτήματα για το συγκινητικό εκείνο ποίημα, μα ένας άνδρας στην κερκίδα με τους πρώην αγνοούμενους, τινάχτηκε όρθιος. Στο άκουσμα του ονόματος Κώστας Σφακιανάκης, κάτι θυμήθηκε. Σαν αφηνιασμένο φαρί έφυγε από τη θέση του και σάλταρε στην εξέδρα με τα μικρόφωνα.

«Κώστας Σφακιανάκης, είπες;» ρώτησε τον ποιητή.

«Ναι», του λει εκείνος, «μα γιατί με ρωτάς; Τι σου θύμισε; Συγγενής σου ήταν;»

«Κώστας Σφακιανάκης είναι το πραγματικό μου όνομα, μα από τη μπόμπα που έσκασε ετότε δίπλα μου, έπαθα αμνησία και το ξέχασα και μόλις τώρα, που το ανέφερες, το θυμήθηκα».

Πριν προλάβουν να αρθρώσουν κι άλλη κουβέντα, οι δύο παλιοί φίλοι

αναγνωρίστηκαν. Τέσσερα χέρια
κουλουριάστηκαν στα πενηντάχρονα κορμιά
τους και ξέσπασαν σε λυγμούς και κλάματα!

ΘΑ ΄ΡΘΟΥΝ

Κάπου εκεί στη Λεμεσό, στην πόρτα του σπιτιού της,
μιά μαυροφόρα Κύπρια, περιπλανά το νου της.

Τον στέλνει πίσω στον καιρό, εκείνον τον ωραίο,
αναπολώντας τη ζωή, πριν έλθει το μοιραίο.

Βλέπει μπροστά της τα παιδιά, που παίζαν', που γελούσαν,
και στις συνάξεις όλοι τους, που γλυκοτραγουδούσαν.

Γάμους θυμάται και χαρές, κι ανθρώπους μαζεμένους,
ξωκλήσια να γιορτάζουμε, και κήπους ανθισμένους.

Κάποια στιγμή μες του μυαλού, έρχονται την οθόνη,
οι σταυρωτήδες του νησιού, που την αφήσαν' μόνη.

Θυμάται τον βομβαρδισμό, την εισβολή θυμάται,
που δίκως άντρα έμεινε, και μοναχή κοιμάται.

Αδέλφια, φίλοι, συγγενείς, αιχμάλωτοι πιαστήκαν',
κι απ' το νησί τα ίκνη τους, εσβήσαν και καθήκαν.

Όμως, ποτέ της κοπελιάς, δεν χάθη η ελπίδα,
ολονυχτίς να καρτερεί, πολλές φορές την είδα.

Είδα και στο τραπέζι της, πιάτα γι' αυτούς να βάζει,
και περιμένοντας να 'ρθούν, να κλαίει, να στενάζει.

Χρόνια πολλά τους καρτερεί, και δεν το βάζει κάτω,
μιά μέρα όμως έβαλε, παραπανίσιο πιάτο.

Μα τι σημάδι είναι αυτό; Γιατί να κάνω λάθος;
λεει, και βγάζει στεναγμό, απ' της ψυχής το βάθος.

Πριν τελειώσει ο σπαραγμός, που βγήκ' απ' την ψυχή της,
κάτι φωνές ακούστηκαν, στην ασπρισμένη αυλή της.

Βγαίνει στο παραθύρι της, κοιτάζει στην αυλή της,
και μπρος στη θέα, σύγκρυσ, καλύπτει το κορμί της.

Βγάζει φωνή τρομακτική, και στην αυλή σαλτάρει,
τον άνδρα της πιο γρήγορα, στην αγκαλιά να πάρει.

Στα χέρια τους την έπιασαν, πριν στην αυλή της πέσει,
τριγύρω της βρεθήκανε, κι η κοπελιά στη μέση.

Το τι επακολούθησε, δεν θα σας περιγράψω,
γιατί τα χέρια τρέμουνε, και δε μπορώ να γράψω.

Άλλη φορά 'θε να σας πω, τι άκουσα, τι είδα,
αφού ποτέ δεν χάθηκε, για ΚΕΙΝΟΥΣ η ελπίδα.

ΕΥΑΓΟΡΑΣ ΠΑΛΛΙΚΑΡΙΔΗΣ

Ηταν εκείνος ο καταραμένος Ιούλιος του 1974, όταν ο οκτάχρονος Ευαγόρας Παλλικαρίδης, ξύπνησε από τη δυνατή κραυγή της μητέρας του και που ο αχός της, τρύπησε των αυτιών του τα τύμπανα.

Δύο τούρκοι στρατιώτες εισβολείς, έχουν παραβιάσει την ξύλινη αυλόπορτα και αφιονισμένοι από τον άκριτο φανατισμό, ανεβαίνουν τις σκάλες του μπαλκονιού και με λύσσα κατεβάζουν την κυπριακή σημαία, ξεσκίζοντάς την με αγριότητα.

Η μητέρα προσπαθεί να τους εμποδίσει, μα τα κτήνη του ανανδρότερου πολιτικού των αιώνων Ετζεβίτ, ατάραχα τσαλαπατούν το ιερό σύμβολο. Η γυναίκα πέφτει επάνω στη σημαία να προστατέψει

ό,τι απόμεινε, μα ένας από αυτούς, τη χτυπάει με το κοντάκι του όπλου στο κεφάλι και την αφήνει λιπόθυμη.

Το αγόρι, παρόλο το μικρό της ηλικίας του, δε χάνει καιρό και σαν ελατήριο πετάγεται και αρπάζει την καραμπίνα του παππού του, που στον τοίχο κρεμότανε.

Τέτοιες ώρες, δεν μετράει η ηλικία σου. Τέτοιες στιγμές, μετράει μονάχα η δύναμη της ψυχής και το τι βλέπουν τα μάτια σου. Και ο μικρός Βαγόρας βλέπει μπροστά του ένα ταπεινωτικότατο θέαμα.

Σαν ένας νεότερος Κατσαντώνης, πηδάει από ένα μικρό παράθυρο και αδειάζει δυό μπαταριές καταπάνω τους. Το χωριό το έχουν καταλάβει οι εισβολείς, μα η οικογένεια, για να μην υποστεί τα αντίποινα, φεύγει και σε λίγο βρίσκεται στο δάσος του χωριού για ασφάλεια και αργότερα, ένα φιλικό

σπίτι στην ελεύθερη Κύπρο τους φιλοξένησε και γλίτωσαν οι άνθρωποι.

Οι δύο Ούννοι του Ετζεβίτ, σακάτηδες από τα χέρια του γενναίου μικρού, στις αναπηρικές πολυθρόνες τους ακόμα και σήμερα, θυμούνται εκείνη τη στιγμή και κρύος ιδρώτας τους λούζει τα ανάπηρα σώματα.

Ο θαρραλέος μικρός σπούδασε κι αργότερα πολιτεύτηκε και για την αξιοσύνη του και τον ακέραιο χαρακτήρα του, Υπουργό των Εξωτερικών των τοποθέτησαν. Στη ζωή του ένας γίγαντας πραγματικός ορθωνόταν μέσα του όταν στο νου του έφερνε εκείνη τη στιγμή, που το ιερό λάβαρο με τον τρόπο του τίμησε, ένας πραγματικός Ήρωας αισθανότανε. Η ενέργειά του αυτή έπαιξε σπουδαίο ρόλο στη σταδιοδρομία του, είχε γίνει ένα πραγματικό σύμβολο.

Πέρασαν πολλά χρόνια από την άδικη εισβολή και παρόλες τις ενέργειες των αρμοδίων για το

θέμα της Κύπρου, τίποτα δεν καρποφόρησε. Κάποια χρονική περίοδο όμως, έγιναν πολυάριθμες διαπραγματεύσεις για την αποχώρηση των εισβολέων από το νησί και όλοι πίστεψαν πως το άκρως σοβαρό πρόβλημα θα έφτανε επιτέλους στο τέλος του.

Κατά τύχη, Ιούλιος και τώρα όπως και κατά την εισβολή, και στο Παρίσι γίνεται μία συνάντηση του πρωθυπουργού της Τουρκίας Ετσεβίτ και του Προέδρου της Κύπρου Ισαάκ Σολωμού για να παρθεί μια τελική για το θέμα απόφαση. Μαζί και οι υπουργοί των εξωτερικών της Τουρκίας Χασάν και της Κύπρου Βαγόρας Παλλικαρίδης.

Ένα ογδονταόροφο κτίριο και στον εξηκοστό πέμπτο γίνεται η συνάντηση. Κι ενώ είχαν φτάσει στο τελικό για τη συμφωνία στάδιο και που θα έφευγαν οι κατακτητές από τα κατεχόμενα, εντελώς απρόσμενα αναιρεί τα συμφωνηθέντα ο ασυνεπής Ετσεβίτ και με θρασύτητα λέει στους

Κύπριους: «Εγώ έδωσα την εντολή για την εισβολή στο νησί το '74, εγώ θα είμαι εκείνος που θα πάρω και το υπόλοιπο».

Ο Κύπριος πρόεδρος, σαν απολιθωμένος τον κοίταξε.

«Τι με κοιτάζεις έτσι;», ξαναλέει ο Ετζεβίτ. «Εγώ είμαι μεγάλη δύναμη. Θα εισβάλω και στο υπόλοιπο νησί και σε όλους τους ιστούς θα υψώσω το δικό μας το έμβλημα».

Στο άκουσμα όλων αυτών, ο Βαγόρας έφερε στο νου του τη σκηνή εκείνη του '74, που τη σημαία της πατρίδας του πρόσβαλαν και οργισμένος σηκώθηκε από τη θέση του. Πλησίασε τον ασχημοπρόσωπο πρωθυπουργό – εισβολέα και με βλέμμα που του έκοψε τα γόνατα τον πρόσταξε:

«Επειδή δεν χτυπάω καθήμενους, σήκω επάνω βρε παλιοκάθαμα».

Ο Ετσεβίτ, θορυβημένος, έκανε να πιάσει από την τσέπη του το περιστροφικό. Πριν προλάβει όμως

να κάνει κάτι, ο τρομερός υπουργός Βαγόρας, που ξέρει να τιμά τον ανδρισμό του και την πατρίδα του, πιάνει απ' τη γραβάτα και τη ζώνη τον Ετζεβίτ και σαν ένα σακί με άχυρα, κάτω από το πανύψηλο κτίριο τον πέταξε.

Προς στιγμή πήγε να δημιουργηθεί μεγάλο διπλωματικό επεισόδιο, μα η καινούργια παγκόσμια οργάνωση Π.Ε.Κ. (Παγκόσμια Ειρηνική Κίνηση) για την ειρήνη των λαών της γης που μυστικά είχε ιδρυθεί πριν από πολλά χρόνια από τον Έλληνα Αρκάδα Διαμαντή και που ο Βαγόρας Παλλικαρίδης ήταν βασικό στέλεχος, αμέσως επενέβη και σε λίγο καιρό έδιωξε τους κατακτητές από τα κατεχόμενα και σε δις λίρες, αποζημιώσεις τους υποχρέωσε.

Έτσι, πήρε τέλος το μεγάλο αυτό ζήτημα και ο ίδιος ο αρχηγός της οργάνωσης Διαμαντής με τον Παλλικαρίδη, πήγαν και ύψωσαν τη σημαία της Κύπρου στην ψηλότερη κορυφή του βουνού

Τρόδος και τον αγώνα τους για την ελευθερία και την ειρήνη των λαών όλης της γης, με μεγάλο πάθος συνέχισαν.